

Protokoll - Lokalt pensionärsråd Hisingen

Sammanträdesdatum: 2023-09-04 kl. 10:00–12:00

Plats: Selma Lagerlöfs Center, Selma Lagerlöfs torg 2, 422 48 Hisings Backa

Närvarande:

Liisa Sabell	Göteborgs Finska Pensionärsförening
Britt-Marie Törngren	PRO (Pensionärernas riksorganisation)
Ann Trygg	PRO (Pensionärernas riksorganisation)
Jan Grönkvist	PRO (Pensionärernas riksorganisation), vice ordförande
Karin Olsson	RPG (Riksförbundet pensionärsgemenskap)
Barbro Baudin	SKPF (Svenska kommunalpensionärernas förbund)
Zaidi Folias	SKPF (Svenska kommunalpensionärernas förbund)
Britt Johansson	SPF Seniorerna
Madeleine Jacobsson	SPF Seniorerna
Ulrika Stridvall Dahlén	Avdelningschef stab och kommunikation, ÄVO, ordförande
Tina Isaksson	Avdelningschef vård- och omsorgsboende, ÄVO
Peter Olsson	Avdelningssekreterare vård- och omsorgsboende, ÄVO

Adjungerad:

Sofia Azami	Kvalitetsutvecklare, avdelning service, ÄVO
Madelen Eriksson	Planeringsledare, avdelning kvalitet och utveckling, lokalplanering ÄVO

§ 1. Mötets öppnande

§ 2. Val av protokolljusterare

Att jämte ordförande justera dagens protokoll utses Britt Johansson, SPF Seniorerna.

Föregående mötesprotokoll (2023-04-03) anmäls justerat, godkänt och publicerat på sidan:

[Lokalt råd Hisingen](#).

§ 3. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkänns.

§ 4. Lokalbehovsplan 2023

Madelen Eriksson

Syftet med äldre- samt vård- och omsorgsnämndens lokalbehovsplan är att skapa en tydlig struktur för och analys av nämndens lokalbehovsplanering, kopplat till behov och utmaningar. Det innebär att nämnden redogör för lokalbehov av befintliga, tillkommande och avgående lokaler. Förutom att leverera en bild och analys utgör nämndens lokalbehovsplan också underlag i nämndens budgetprocess samt stadens övergripande lokalförsörjningsplan. Nämndens lokalbehovsplan är ett planerande styrande dokument som nämnden ska fatta beslut om och som enbart rör nämndens egna uppdrag och ansvarsområde. Förvaltningens förslag om lokalbehovsplanen kommer att publiceras på

sidan för [nämndhandlingar äldre samt vård- och omsorgsnämnden 2023](#) och tas upp på nämndsammanträdet den 26 september 2023.

Lokalplaneringen påverkas av fyra huvudsakliga faktorer:

- Nämndens och verksamhetens mål och visioner
- Befolkningsmässiga förändringar
- Befintliga verksamhetslokaler
- Äldres boendevalternativ i ordinärt boende och tillgänglighet i en åldersvänlig stad

År 2040 väntas personer över 85 år vara drygt 80 % fler än idag och äldre- samt vård- och omsorgsförvaltningen signalerar ökande behov. Åldersgruppen över 65 år förväntas växa på Hisingen med 8700 personer fram till 2040, vilket innebär fler personer i behov av hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Förvaltningen analyserar befolkningsprognoser och planerar anpassningar för att möta behoven.

§ 5. Temadialog: Måltidspolicy

Sofia Azami

Bilaga 5

Förvaltningens måltidspolicy grundar sig på [nationella riktlinjer för måltider i äldreomsorgen](#) samt Göteborgs Stads policy för måltider. Presentationen avser riktlinjer för måltider avseende mat som serveras på vård- och omsorgsboenden i Göteborgs Stad.

Maten ska serveras i en trivsamt måltidsmiljö, vara näringsrik och varierande. Den måste också vara säker, individanpassad med hänsyn till eventuella allergier och miljövänlig.

Måltidsråd på vård- och omsorgsboendena etableras i syfte att säkerställa att rutinerna efterföljs och för att öka hyresgästernas delaktighet rörande utformningen av måltider. Följsamheten av rutinerna på verksamhetsnivå kontrolleras via checklista som presenteras i bilagan.

SPF undrar om hyresgäster har tillgång till enhetskök, som ofta finns på enheterna inom vård- och omsorgsboendena.

SPF frågar vidare hur förvaltningen arbetar med och följer upp nattfasta.

Förvaltningen svarar att hyresgästerna har tillgång till enhetskök.

Nattfastemätningar utförs kontinuerligt, följs upp årligen i organisationens verksamhetsuppföljning och internkontrollsystem (Stratsys) och analyseras.

PRO påtalar att de nordiska näringsrekommendationerna för äldre har reviderats och önskar att länk till de uppdaterade rekommendationerna bifogas till protokollet: [Äldre - råd om bra mat \(livsmedelsverket.se\)](#).

SKPF undrar hur eventuella klagomål som förmedlas till pensionärsorganisationerna avseende maten på vård- och omsorgsboendena bör kommuniceras till organisationen.

Förvaltningen svarar att den mest effektiva vägen är att ta kontakt med enskilda boenden där missförhållanden har observerats. Verksamheterna kontrolleras kontinuerligt av miljöförvaltningen. Misskötsel kan leda till personalärenden.

§ 6. Övriga frågor

Förvaltningen besvarar frågor som ställdes till förvaltningen under Hisingens lokala pensionärsrådssammanträde den 3 april 2023:

PRO undrade hur många procent av omsorgstagarna som väljer privata hemtjänstutförare på Hisingen och vilka företag som levererar hemtjänst i stadsområdet.

Förvaltningen svarar att på Hisingen väljer 4% av de över 65 år privat hemtjänstutförare, med utgångspunkt från juli 2023. I Göteborg är genomsnittet för de över 65 år som väljer privat utförare av hemtjänst 7%. De privata utförare som är valbara på Hisingen är: A-Omsorg AB, Agera KBT AB, Livara Hemtjänst, Vårda Hemtjänst AB samt Tanaad.

Pensionärsorganisationerna undrade om det finns möjlighet till studiebesök på ett vård- och omsorgsboende på Hisingen.

Förvaltningen meddelar att Lillhagsparkens vård- och omsorgsboende kommer att ta emot det lokala pensionärsrådet Hisingen. Pensionärsorganisationerna förmedlar förslag på datum till rådets sekreterare.

Vidare frågade pensionärsorganisationerna hur förvaltningen arbetar med de arbetsmiljöbrister i hemtjänsten som ligger till grund för Arbetsmiljöverkets vite mot Göteborgs Stad.

Förvaltningen svarar att frågan har lyfts till det förvaltningsövergripande pensionärsrådet.

SPF skickade in följande frågor den 30 augusti 2023 till sekreteraren för det lokala pensionärsrådet Hisingen:

SPF önskar en rapport/uppföljning av utvecklingen i Göteborg baserad på mätningar i Hemtjänstindex.

Förvaltningen svarar att resultatet av Hemtjänstindex 2023 kommer att presenteras i månadsskiftet november/december 2023. Indexet är resultatet av ett antal undersökningar som bland annat Socialstyrelsen genomför under året och vars resultat publiceras under hösten. Avdelningen för myndighet, hemtjänst med flera arbetar med resultaten, analyserna och de åtgärder som behövs. Förvaltningen kommer att återkomma med resultat till äldre samt vård- och omsorgsnämnden samt pensionärsrådet.

SPF önskar få en redovisning av hur resurser som har tilldelats förvaltningen via äldreomsorgslyftet utnyttjas, bland annat avseende personaltäthet och utbildningar i svenska för medarbetare inom hemtjänsten.

Förvaltningen svarar att frågan kommer att förmedlas till det förvaltningsövergripande rådet.

§ 7. Mötets avslut

Förvaltningen informerar om att temadialog rörande digitalisering och välfärdsteknik kommer att genomföras enligt tidigare planering under rådets sammanträde 2023-11-20. Mötet avslutas.

Ordförande

Ulrika Stridvall Dahlén
Justerat via mejl 2023-09-13

Justerande

Britt Johansson, SPF Seniorena
Justerat via mejl 2023-09-17

Sekreterare

Peter Olsson

Bilaga 5, temadialog: måltidspolicy ÄVO

Hållbar stad – öppen för världen

Göteborgs
Stad

Måltider inom Vård- och omsorgsboende i Göteborg

Sofia Azami, verksamhetsutvecklare Service Måltid

2023-09-04

Det dukade bordet

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Maten - förutsättningen för liv

Göteborgs
Stad

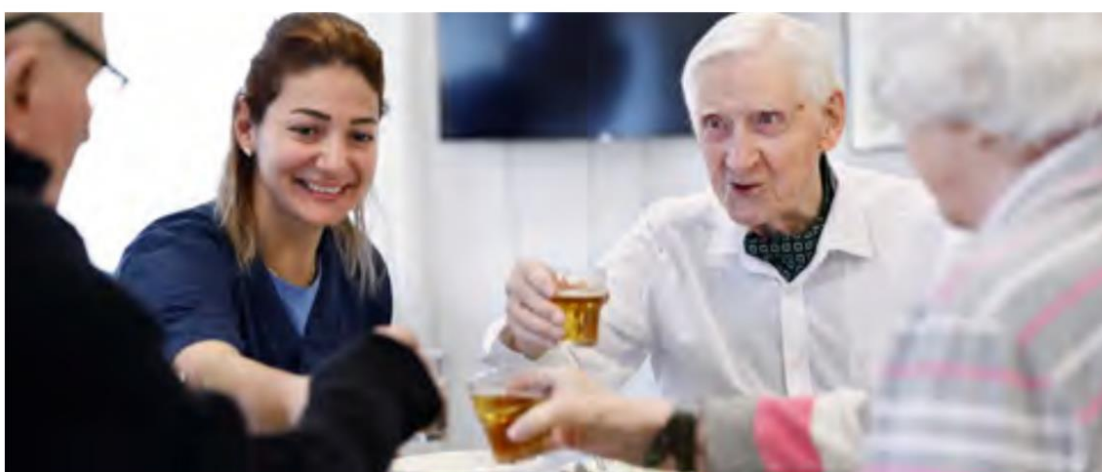

Hållbar stad – öppen för världen

Samvaro

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Viktigast för matgästen

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Måltidsmiljö

Göteborgs
Stad

Enligt värdighetsgaranti:

Lugnt och fräscht vid matbordet utan störande inslag,

Dukningen är anpassad efter den **enskildes behov**.

Personalen måste vara uppmärksam på **hur var och en vill ha** maten upplagd och serverad.

Även för den som måste ha **hjälp med matning**, ska måltiden utgöra ett **positivt avbrott** på dagen och ske på den **enskildes villkor**.

Vi erbjuder dig : en trivsamt måltidsmiljö

med varierande mat

och näringsriktig kost

Hållbar stad – öppen för världen

Hållbar stad – öppen för världen

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Göteborgs
Stad

Integrerade måltider

Göteborgs
Stad

Måltiden ska vara något att se fram emot och njuta av som en del av dagens upplevelser.

- Påverka när man äter
- Tillräckligt med tid
- Äta enskilt eller gemensamt med andra
- Möjlighet att lägga upp mat eller tillbehör själv.
- Personal sitter med vid måltiden - lugn - samtal
- Hänsyn kulturella och religiösa aspekter
- Måltidsombudsmöte
- Måltidsråd

Hållbar stad – öppen för världen

Trivsamma måltider

Göteborgs
Stad

Stämningen och miljön ska vara välkomnande och bjuda in till njutningsfulla måltider. Måltiden ska vara en höjdpunkt med fokus på matgästens behov och önskemål

- Tilltalande dukning och servering
- Anpassa utifrån helg, högtider, årstider
- Maten presenteras på inbjudande och trevligt sätt
- Professionella förhållningssätt
- Matgästens behov
- Anpassade hjälpmedel
- Måltidsro

Hållbar stad – öppen för världen

Måltidschecklista

Hållbar stad – öppen för världen

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen

Checklista för måltider	OK
Inför måltid	
Vid hantering av mat gäller rent förkläde, rena händer och uppsatt hår.	
Planering för raster och arbetsuppgifter görs så att måltiden kan bli lugn och lämpligt bemannad.	
Informera alltid vikarier och praktikanter om vilka rutiner som gäller vid måltider.	
Inför varje måltid presenteras dagens meny muntligt och skriftligt.	
Förbered serveringsvagn, med exempelvis • måltidsdryck • uppläggningsfat och skålar • dessertservis	
Hantera mattransport eller hämta matvagn. Kanske någon gäst vill hjälpa till.	
Halvtimmen innan maten serveras	
Börja duka tidigast 30 minuter före måltiden.	
Värm tallrikar, uppläggningsfat och skålar i ugn eller micro. Varma tallrikar håller maten varm längre.	
Duka med tydliga kontraster, låga bordsdekorationer efter årstid, duk eller bordstablett, servetter, glas och bestick. Annan dukning kan förekomma på demensenheter.	
Duka fram kryddor och lämpligt tillbehör beroende på dagens meny, exempelvis rödbetor, senap eller lingon. Allt som står på bordet tillhör kommande måltid.	
Vid behov möblera om efter dagssituation och antal måltidsgäster.	
Möbler, hjälpmedel och servis är anpassade till enskildas behov. Det är viktigt med rätt stöd vid funktionsnedsättning, så att det blir möjligt att själv vara aktiv vid måltiden.	
Förberedelser som skapar lugn vid måltiden är bland annat avklarade toalettbesök, ge hjälp till hen som behöver innan måltiden samt följ de som behöver stöd till matsalen och till sin citterare.	

Trivsamt

Näringsriktiga måltider

Att täcka behov av energi och näring är nödvändigt för att bevara hälsa och funktionsförmåga.

- Måltidsordning
- Sängkantsmat /minska nattfastan
- Näring och energi
- Berikning
- Dryck
- Mellanmål
- Samverkan med sjuksköterska

Hållbar stad – öppen för världen

Närings-
riktig

Goda måltider

Göteborgs
Stad

Matgästen ska serveras god, vällagad och näringsriktig mat anpassad efter behov och önskemål

- Bidra till livskvalitet och hälsa
- Individanpassad: anpassa efter behov och önskemål och erbjud alternativ
- Presentera på trevligt sätt
- Professionellt förhållningssätt
- Matgästens synpunkter på måltiden – dialog med kök

Hållbar stad – öppen för världen

Säkra måltider

Göteborgs
Stad

Med ökad ålder försämras immunförsvaret och känsligheten ökar. Säkra måltider i en trygg miljö.

- Följa hygienrutiner och egenkontroll
- Rätt mat till rätt person
- Ordination av specialkost och konsistensanpassad mat
- Hantering av timbalkost
- Utbildning i livsmedelshygien

Hållbar stad – öppen för världen

Miljösmarta måltider

Minska negativ miljö- och klimatpåverkan

Göteborgs
Stad

- Beställa rätt mängd minskar svinn
- Måltider som bereds på enhet anpassas efter åtgång
- Köket lagar och levererar utifrån beställning
- Fungerande egenkontroll
- Matsvinn mäts årligen
- Minska på användning av engångsmaterial

Hållbar stad – öppen för världen

Många små
måltider
spridda över
dygnet

Fördelning av protein (80-100 g) och energi (2150 kcal)

Göteborgs
Stad

Enheten 50%:

- Sängkantsmat
- Frukost
- Mellanmål
- Mellanmål
- Tv-mål
- Sängkantsmat

1075 Kcal + 40-50 g protein

Köket 50%:

- Middag
- Dessert
- Kvällsmat

1075 Kcal + 40-50 g protein

Hållbar stad – öppen för världen

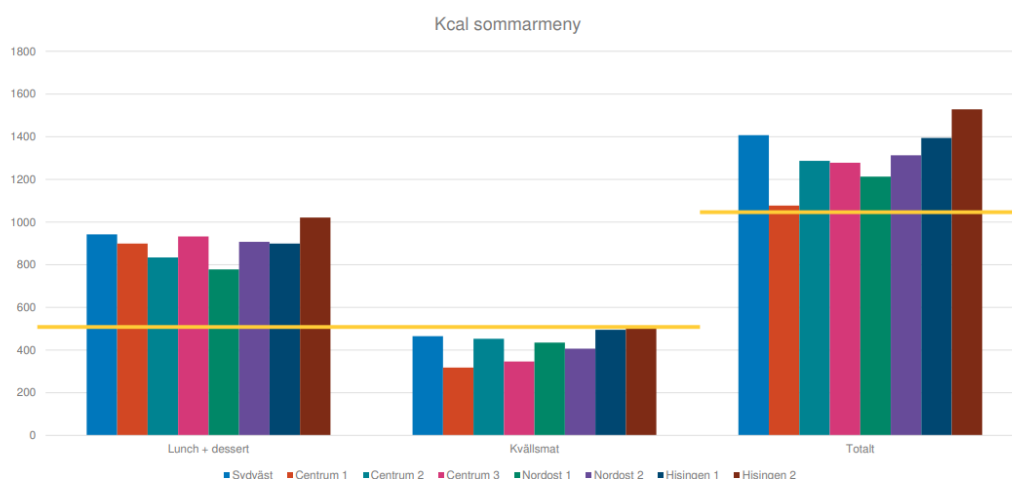

17

Variation mellan områden - kalorier

Göteborgs
Stad

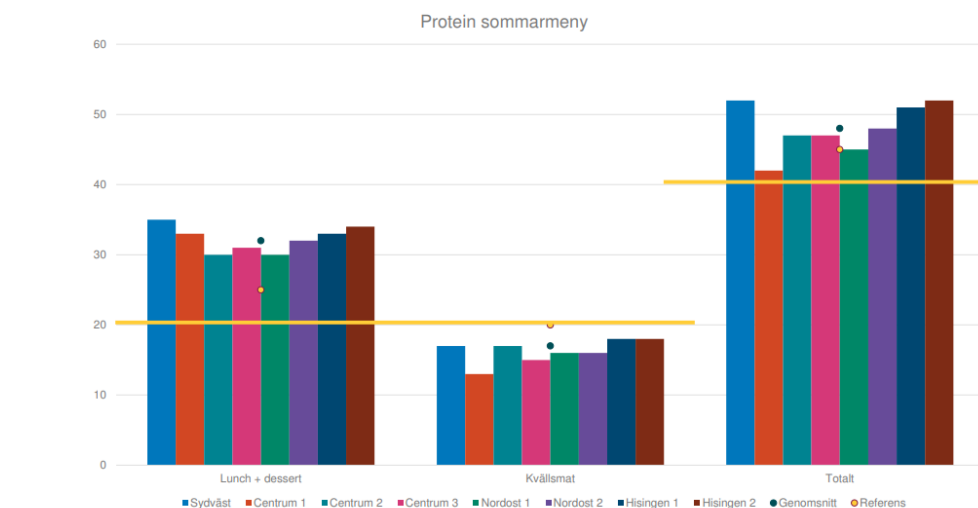
Hållbar stad – öppen för världen

Variation mellan områden – protein i gram

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Det räcker inte med en liten kaka

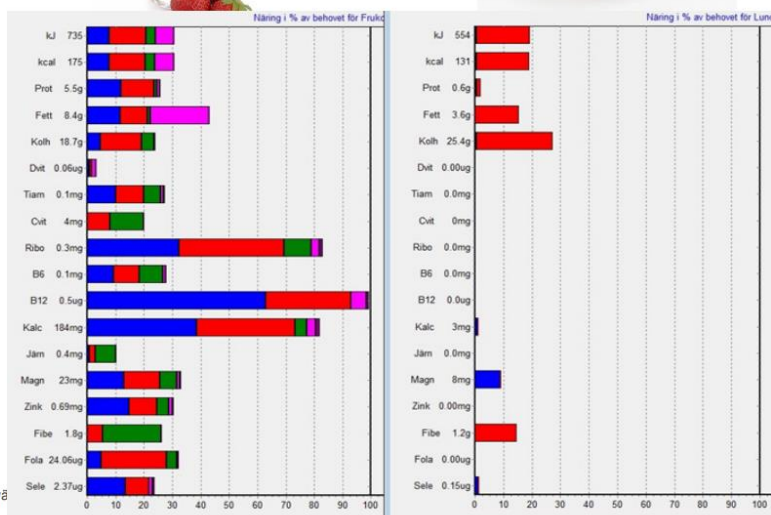

Göteborgs
Stad

Hållbar stad – öppen för världen

Hållbar stad – öppen för vä

21

Mellanmål med energi och protein

Hållbar stad – öppen för världen

Hållbar stad – öppen för världen

Hållbar stad – öppen för världen

Kontakt

Sofia Azami

Sofia.azami@aldrevardomsorg.goteborg.se

Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, Göteborgs Stad